

Bácsmegyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. Tanítók részére: Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos „Bácsmegyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:
FALCIONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTÉR GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Az erőszakoskodó „fekete kéz.” A zombori Pavlikok.

Minden zsarnok gyáva és poltron. A szuronyerdő hátamögött kihívóan hetvenkedik ugyan, s jogot és törvényt brüszk módon lábbal tapod, de a bátor szembeszállástól, a kemény szókimondástól az inába száll a vakmerősége, s egy hangos kurjantás is megremegteti. Ezért akadályozzák meg most Magyarországon a hatalmat bitorló tatár khánok a szabad szó megnyilvánulását; ezért fojtják el erőszakosan a háborgó közvéleményt.

A zombori szabad polgároknak is volt alkalmuk most ennek az utálatos kormányzati rendszernek a basáskodását elszüntetni. Ugyanis a függetlenségi párt, a szociáldemokrata párttal együttesen, tüntető körmenetet akar rendezni pénteken este, hogy férfias nyílt szóval tiltakozzék az alkotmány-romboló mungó uralom ellen és hangoztassa a választójogi reformhoz való törhetetlen ragaszkodását.

Jogos politikai eszköz az ilyen demonstráció, amellyel minden országban szabadon és korlátlanul élhet a nép. Nincs benne sem anarchia, sem forradalmi tendencia; egyszerűen a tömegérzés, a tömegakarát megnyilatkozása az egész. Éppen azért a zombori polgárok nem is találtak semmi titkolni valót a szándékukban, s lojálisan bejelentették a tüntető körmenetet a rendőrfőkapitánynak. A főkapitány pedig — akinek tulajdonképpen csak a bejelentés tudomásul vétele és a megfelelő rendőri óvintézkedések megtétele volna a joga és föladata — a bejelentésre azzal a kategorikus határozattal válaszolt, hogy a körmenetet *nem engedélyezi és betiltja.*

Nem magát a főkapitányt okoljuk ezért a törvénytelen és erőszakos intézkedésért; mert mi úgy érezzük, hogy:

„a hang Jákobé, de a kéz Ézsaué.” Bizonyára az a „fekete kéz” dolgozott itten, amelynek brutális erőszakoskodását minden közéleti momentumban oly keservesen érzi a bácskai nép.

Tudjuk, hogy miképpen szokták kezelni az ilyen ügyeket. Amint beérkezik a beadvány, a főkapitány — akinek kizárólagos joga lenne határozni fölötte — csapja a hóna alá és siet vele a zombori Burgba, „utasítást” kérni a főispántól, vagy a helytartótól. Aztán megszólal a főispáni telefon, s megy a kérdés Budapestre a főmuftihoz, hogy mit kell cselekedni? A budapesti hang aztán, (egészen mellékes, hogy a belügyminiszteré vagy Vojnits báró) érdesen, keményen, gögösen kiadja a parancsot: „Nem engedem, betiltom.” S a főkapitány — szegény, mit tehetne egyebet — leül, határozatot ír és hűségesen visszahangoztatja a felsőbb parancsot: „Nem engedélyezem, betiltom.”

A betiltás megokolását azonban a főkapitánynak a saját agyvelejéből kell kipattantania. Listyevity Titusz tehát — okosabb érv híján — nagy bölcsen megírta, hogy azért nem engedélyezi a tüntető körmenetet, mivel este, a sötétség leple alatt, a személy- és vagyonbiztonság ellen merényletek és kihágások történhetnek, s neki nincs elég rendőre a közbiztonság fentartására. Hanem, persze, a tüntető polgárság szétverésére és összekaszabolására lett volna elég karhatalmi ereje.

A megokolás tehát szembeszökőleg erőltetett; de egyszersmind azért is sántít, mivel semmiféle precedens nem ad hozzá támpontot. Az ellenkezőre azonban igen. A zombori szociáldemokrata párt ugyanis épúgy, mint a függetlenségi párt számtalanszor rendezett már népgyűléseket, különféle tüntetéseket, lampionos fölvonulásokat stb.; de soha semmiféle rendzavarás, kihágás nem történt; a közbiztonságot soha senki

meg nem zavarta; egyetlen ablakot be nem törtek, egyetlen mungónak a bőrén folytonossági hiány nem esett, s egyetlen rendőri beavatkozás vagy előállítás elő nem fordult. A mostani esetben pedig a bejelentő polgárok tekintélyes egyénisége, megbízhatósága és komolysága föltétlenül elég garanciát nyújtott arra, hogy a rend föntartását maga a rendezőség sértetlenül megőrzi.

A betiltás megokolása tehát üres beszédnél és átlátszó ürügynél nem egyéb. S egy csepp sem lehetett volna csodálni, ha a jogtalanul betiltott körmenetet mégis megtartották volna. Ám a polgárság higgadtsága megakadályozta a zombori Pavlikokat a rendőri brutalitás gyakorlásában. A polgárság egyelőre megelégedett azzal, hogy erélyesen tiltakozott az erőszakoskodás ellen és tüntetését más alkalomra halasztotta.

Ne gondolják azonban Vojnitsék és az ő Pavlikjaik, hogy sikerült a zombori polgárságba végképpen belefojtani a szót. A szabad vélemény nyilvánítás törvényes jogát elkobozni, a jogos és legitim tüntetésben magunkat megakadályozni, a közszabadság egyik legfőbb biztosítékát konfiskálni nem engedjük.

Alkotmányos jogunkkal élni akarunk és alkalmas időben élni is fogunk, akár tetszik Vojnits bárónak és a többi tatár khánnak, akár nem. A most elmaradt demonstráció minden körülmények között meg lesz; a rendőrség tudtával és beleegyezésével, ha lehet, de a rendőrség ellenére is, ha kell.

Indítvány Schweidel József földi maradványainak hazahozatala iránt. Egyidejűleg a lapunkban megjelent hasontárgyú felszólalással, Buday Gerő törvényhatósági bizottsági tag a következő indítványt adta be Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottságához:

Tekintetes törvényhatósági bizottság!

Azon szerfelett örvendetes alkalomból, hogy városunk szülőltének: Schweidel József nemzeti vértanunak földi maradványait az aradi sáncokban nem régiben megtalálták, mintegy

Tánciskola a zombori kath. legényegyletben.

Lengyel László okl. mester ma vasárnap este 8-tól 12 óráig **táncgyakorló-estélyt** rendez, melyre az érdekelt t. szülőket és az ifjúságot ez úton is meghívja. Jelentkezni táncitanítás végett naponta lehet a fentírt helyiségben. Magán (privát) órák adására ajánlom magam jutányos díjért.

kötelessége Zombor városának az, hogy a nagy nemzeti hős dicsőséges tetemét szülővárosába haza hozza. Azt hiszem, Zombor város minden lakója nézetiség, vallás és pártkülönbség nélkül érzi, hogy ennek elmulasztása a legnagyobb hálátlanság lenne nagynevű szülőtte iránt.

Schweidel szobra már évek óta fenn áll Zomborban, most pedig hozzuk haza holttetemét és legyen az eddigi jeltelen sírból dicsőséges mauzoleum, mely időtlen időig hirdesse, hogy az útokor mily tiszteletben tartja nemzeti hőseit.

Mindezek előrebocsátása után indítványozom, mondja ki Zombor város tek. törvényhatósága:

1. Hogy Schweidel József aradi vértanú és Zombor város szülőttének földi maradványait, a város költségén, haza hozatja. Ez okból haladéktalanul érintkezésbe lép úgy a Schweidel családdal, mint pedig Arad városával és az ásatásokat intéző bizottsággal.

2. A nagy vértanú földi maradványai részére pedig vértanú méltóságához megfelelő nyugvóhelyről gondoskodik.

Amidőn jelen indítványomat beterjesztem, annak bővebben való megokolását a közgyűlésen szóbelileg fogom megtenni.

Tekintetes törvényhatósági bizottság! A vértanú iránt való határtalan tisztelet, azt hiszem, mindnyájunkban egyaránt él és bennem él a biztos tudat, hogy indítványom egyhangú elfogadása által méltóképpen rójjuk le kegyeletünket Schweidel József vértanú iránt.

Zombor, 1912 szeptember 26.

Hazafias tisztelettel:
Buday Gerő
bizottsági tag.

* * *

Ez indítvány által immár konkrét alakot öltött az az akció, melynek eszméjét megpendíteni szerencsénk volt. Az indítványozónak azonban a kivitelre nézve is van még egy életrevaló ideája, amelynek ezennel készségesen szószólóivá leszünk, mert azt mi is minden tekintetben célszerűnek és helyesnek tartjuk.

Az idea az, hogy a vértanú hamvai számára ne a temetőben építtessen mauzoleumot a város, hanem a karmeliták temploma alatt, közvetlenül a Schweidel szobor szomszédságában készíttessen megfelelő nyugvóhelyet.

Ez irányban az indítványozó magán úton már tájékozódást szerzett a karmelita rendház vezetőségénél és a provinciálisnál, ahol a legnagyobb előzékenységgel találkozott. A hazafias érzületéről ismert szerzet kegyeletes érzéssel hozzájárul a terv kiviteléhez és kész megengedni, hogy temploma alatt a vértanú részére sírboltot készíttessen a város, s a sírbolt gondozását szívesen magára vállalja.

A legmelegebben ajánljuk tehát az eszmét az illetékes faktorok figyelmébe; mert a kivitel így alig néhány ezer koronájába kerülne a városnak, s az örök nyugvó hely az istenházában igazán méltó volna a nagy halott emlékéhez.

A függetlenségi párt okt. 6-iki ünnepélye.

A koalíciós korszak alatt, Fernbach Károly főispánsága idején — aki oly sokat fáradozott a politikai ellentétek elsimításán és a társadalmi béke helyreállításán — tudvalevőleg határozatba ment, hogy a két nagy nemzeti ünnepet, március 15.-ét és október 6.-át, a zombori társadalom, pártkülönbség nélkül, egyetemesen ünnepli meg. Fernbach Károly főispánsága alatt ez az együttünneplés mindenkor szépen is ment végbe; míg azóta, a tulsó politikai tábor részéről egyre szembetűnőbben nyilvánult meg a közös ünneplés keretében is a függetlenségi polgárság ellen

taplált animozitás, amit azonban a függetlenségi, a közös ünneplés összhangja érdekében, némán eltűrtek és nem viszonzottak.

A mai politikai viszonyok között azonban megváltozott a helyzet. A függetlenségi polgárságra nézve úgyszólván erkölcsi lehetetlenséggé vált bárhol, csak pillanatnyi szolidaritásban is lenni azokkal a férfakkal, akik a mostani alkotmányellenes és a 48-as hagyományokat lábbal tapodó kormányzati rendszerrel szolidaritásban állnak. Másfelől ugyancsak a mai közállapotok parancsolólag megkövetelik a függetlenségi párttól, úgyszólván mint a 48-as hagyományok hivatott képviselőjétől, hogy minden alkalmat megragadjon politikai hitvallása sarkalatos tételeinek hangoztatására és különösen akkor, amikor koszorút helyeztet a vértanú Schweidel József szobrára, semmiféle tekintet által se fészélyeztesse magát abban, hogy a koszorút letető hivatalos szónoka által a maga hazafias érzelmeit és a 48-as eszméken esett súlyos sérelmek miatt táplált mélységes elkeseredését megfelelő formában kifejezésre juttassa; már pedig ez bizonyára visszatetszést keltene a tulsó táborban és arra a vádra adhatna alkalmat, hogy a függetlenségi párt megzavarta a közös ünnepély összhangját és ünneprontást követett el.

Ezeknek higgadt megfontolása arra indította a függetlenségi pártot, hogy — anélkül, hogy az úgynevezett közös ünneplésben való részvételtől bárkit is visszatartana — az idén a maga koszorúját külön, a saját elvtársai társaságában helyeztesse el, megbízott szónoka által, a vértanú-szobor talpazatán.

A függetlenségi párt ezen ünnepélyének programja a következő:

1. Október 6.-án délelőtt fél tizenegy órakor gyülekezés a függetlenségi körben.

2. Háromnegyed tizenegy órakor a párt, a saját zászlaja alatt, ünnepi misét hallgatni a karmelita templomba vonul.

3. Isteni tisztelet után kivonulás a Schweidel szoborhoz.

4. A szobornál a Szózat eléneklése.

5. A párt nevében annak alelnöke Lombos Alfréd, ünnepi beszéd kíséretében elhelyezi a párt koszorúját a Schweidel szobor talpazatán.

6. A Himnusz eléneklése.

7. Bevonulás a függetlenségi kör helyiségébe.

Jöjjetek el, elvtársak, minél nagyobb számban, hogy kegyeletes ünneplésünk impozáns és méltó legyen a vértanuk emlékéhez!

HIREK.

A tüntető körmenet betiltása. Mint lapunk mai számának vezércikkében el van mondva, a zombori függetlenségi párt, a szociáldemokrata párttal együttesen, pénteken este tüntető körmenetet akart tartani, hogy a mai erőszakos és alkotmányellenes kormányrendszer ellen, s az általános választójog mellett demonstráljon. A főkapitány azonban — állítólag felsőbb utasításra — a körmenetet betiltotta, s erről csütörtökön este értesítette a bejelentőket. A brutális hatósági önkénykedés híre rendkívüli fölháborodást keltett a polgárság

soraiban, s báb köztudomású volt, hogy a rendőrség nagy előkészületeket tett a tüntetés karhatalommal való megakadályozására, s a katonai erőt is készenlétebe helyeztette, mindazonáltal már a kora esti órákban tömegesen gyülekezett a közönség a függetlenségi körben, ahonét a körmenet kiindulandó lett volna. A függetlenségi kör tágas helyiségei csakhamar szűknek bizonyultak a folyton szaporodó lelkes polgárok befogadására; úgy, hogy — bár a betiltás folytán szükségessé vált rögtönzött értekezlet a kör termeiben kezdődött meg, a belső helyiségekből az udvarra kellett kivonulni, hogy az értekezleten a függetlenségi polgárokon kívül a nagy számban megjelent szociáldemokraták is részt vehessenek. A hangulat izzó volt, s a vezetőségnek egyetlen szavába került volna, hogy az elszánt tömeg a körmenetet, az épület előtt állástfoglaló rendőrség beavatkozása dacára is megtartsa. Az értekezlet azonban, hosszas tanácskozás után, meghajolt a tekintélyes vezető férfiak — Balogh Ernő, Prokópy Imre, Jurisits Antal és mások — érvelése előtt és egyhangulag kimondotta, hogy a jogtalan betiltás ellen erőlyesen tiltakozik, óvását az egyesült ellenzék országos központjának és a fővárosi sajtónak megküldi; a tüntető körmenetet pedig ezáltal elhalasztja, de később, alkalmas időben, minden körülmények között meg fogja tartani; s egész lelkesedését, erkölcsi erejét és energiáját erre a későbbi tüntetésre koncentrálja. Ezek után az egybegyűlt közönség, elkeseredett hangulatban ugyan, de a legszebb rendben és csendben széteszlott, megfosztván a rendőrséget és kommandírozóit attól az alkalomtól, hogy virtuskodásukat megkísérelhessék. A brutális hatalmaskodás azonban mély nyomokat hagyott a méltán fölháborodott kedélyekben, s csak arra volt jó, hogy olajat öntsön az amúgy is lánggal égő tűzre és hatványozott mértékben fokozza azt a közgyűlöletet, mely a mai erőszakoskodó rendszerrel szemben minden alkotmányos érületű polgár lelkét állandó háborgásban tartja.

A függetlenségi párt október 6-iki ünnepélye. Amint lapunk más helyén olvasható, a zombori függetlenségi és 48-as párt az idén külön ünnepli meg október 6.-át és koszorút helyez a vértanú Schweidel József szobrára. Értesülésünk szerint a zombori szociáldemokrata párt is testületileg részt vesz a függetlenségi párt ünnepélyén, hogy ez által is dokumentálja hazafias érzületét és a függetlenségi párttal való fegyverbarátságát. Ugyancsak képviseltetik magukat nagyszámú küldöttséggel a csonoplyai és a nemesmiliticsi függetlenségi pártszervezetek, amivel kétségkívül emelni fogják az ünnepély külső díszét. A zombori függetlenségi párt szíves barátsággal fogadja a szomszéd elvtársak megtisztelő részvételét.

Fernbach Károly a választói között. Zentáról írják: Fernbach Károly orsz. képviselő legközelebb Zentára érkezik, hogy a szállási közönségnek beszámolót tartson; bent a városban később fogja beszámolóját elmondani; s ugyanakkor megvalósítja régi tervét, hogy tudniillik a város ügyeit behatóan tanulmányozza és az összes vezető férfiakat — pártkülönbség nélkül — meglátogassa. A zentaik üdvözlő táviratot küldtek Fernbach Károlynak a nagy politikai küzdelemben való tevékeny és elszánt részvételéért, amire Fernbach Károly a következő távirati választ küldötte: „Üdvözlő és kitartásra buzdító sürgönytökért hálás köszönet; szent elveink mellett tántoríthatlan hittel és kitartással végig küzdöm a harcot. Hiszem, hogy a magyarok istene diadalra segíti igaz ügyünket, s akkor megvetjük alapját az

új demokratikus Magyarországnak. Fernbach Károly.”

Gondatlanságból származó szerencsétlenség. A szabadkai *Délvidéki Bank* zombori fiókja tudvalevőleg a Csitaonica Kossuth Lajos utcai házában bérelt helyiséget, ahol a háztulajdonos, a bank beköltözése folytán, különböző átalakításokat végeztet. Az átalakítási munkálatokat végző vállalkozó a ház előtt a gyalogjáróra gerendákat rakatott le, amelyek már önmagukban is akadályozzák a közlekedést, de még inkább akadályozzák azért, mert nagy vaskampók meredeznek ki belőlük, s a vállalkozó munkásai szívesek voltak ezeket a vaskampókat a járda belső része felé fordítani, hogy a járókelők lába beléjük akadjon. Naponként számtalanszor meg is történt, hogy az arra járók közül hol az egyik, hol a másik megboltlott a vaskampókban, kisebb-nagyobb sérülést is szenvedett, s egymásiknak a ruhája is elszakadt. Ilyen esetekben a járókelők természetesen heves kifakadásokban törtek ki és figyelmeztették a vállalkozó embereit, hogy a veszedelmes vaskampókat legalább fordítsák ki a kocsí út felé, ahol nem tesznek senkiben kárt; de a munkások rá se hederítettek a kifakadásokra és figyelmeztetésekre; a rendőrség pedig az ilyesmit csak akkor szokta megállítani, ha esetleg ellenzéki ember háza előtt van, akit aztán irgalmatlanul meg is bírságot; de egyébként a rendőrség nálunk csak arra való, hogy politikai szolgálatokat teljesítsen; a közbiztonság neki Hekuba, az egy csöppet sem zavarja őt az édes naplopásban. Igazán — csak a véletlennek lehet köszönni, hogy azok a veszedelmes vaskampók már számtalan balesetet nem okoztak. Végre azonban ez is megtörtént csütörtökön reggel. Az áldozat Kékessi Géza vasúti mozdonyvezető 11 éves fia, akit balsorsa szintén a veszélyes helyre vezetett. A szegény kisfiú az iskolába sietett, s az egyik kiálló vaskampóban olyan szerencsétlenül botlott meg, hogy végig esett az aszfalton, miközben a fejét belevágta az egyik vaskampóba és nemcsak a fején sebesült meg súlyosan, hanem az egyik szemét is kiütötte. A sérült szem nem folyt ugyan ki rögtön, de az orvosok attól tartanak, hogy a megvakulás alig lesz elkerülhető. A szerencsétlenül járt kis fiú iránt általános a részvét. Reméljük, hogy a szerencsétlenség okozója a vétkes gondatlanságból származó súlyos testi sértésért megkapja példás büntetését; de az igazság azt kívánja, hogy a rendőrség, vagy az építkezés felügyeletére hivatott hatósági közeg hanyagsága is szigorúan megtoroltassék. Ez ugyan kevés vigasztalás a bánatba borult szülőknek és a szerencsétlen áldozatnak; de a jogrend megkívánja, hogy példát statuáljanak a bűnösök megbüntetésével; annál inkább, mivel — ismételjük — a többszörös felszólalást és figyelmeztetést cinikus lelketlenséggel ignorálták.

A magyar nyelve száműzték a zombori városházáról. Eddig az az állapot állt fenn Zomborban, hogy a hivatalos hirdetményeket három nyelven bocsátották ki: magyarul, szerbül és bunyevácul. A nemzeti állameszme szempontjából nem valami szép dolog volt biz ez, de hát tűrtük, mert kénytelenek voltunk vele. A Vojnitsrendszer egyik gyönyörűsége tétele: a magyarság visszaszorítása azonban már oly erővel kezd érvényesülni, hogy az már valóban tűrhetetlen. Előttünk fekszik ugyanis egy hivatalos hirdetmény, melyet Listyevity Titusz zombori rendőrfőkapitány — Isten tudja, miféle ügyben — két nyelven bocsátott ki: szerb és bunyevác nyelven. Úgy látszik ebből, hogy a szegény elárult magyar nyelv apránként egészen száműződik a zombori adminisztrációból. Pedig hát a Bácska és

Zombor mégis csak Magyarországon volna talán? Vagy immár vojvodinát csináltak belőle Vojnitsék? Ha így van, legalább publikálják ki, hogy tudjuk magunkat mihez tartani.

A löverseny. A Bácsbodrog megyei Gazdasági Egyesület által rendezett löversenynek — mely szombaton kezdődött és vasárnap fejeződött be — kedvezett az időjárás. Lapunk zártáig — szombaton délutánig — eső nem jelentkezett, sőt verőfényes szép őszi nap köszöntött reánk; ami jelentékenyen előmozdította a verseny látogatottságát. A verseny iránt nemcsak a helybeli közönség körében mutatkozott élénk érdeklődés, hanem a vidékről is sokan jöttek, ami mozgalmassá tette a város egyébként monoton életét. A versenyek eredményéről szóló jelentést jövőre közöljük.

Őszi újdonságok. Hüttl Tivadar cs. és kir. udvari szállító Budapest V., Dorottya-utca 14. tisztelettel jelenti, hogy őszi újdonságai épügy porcellán, mint üvegárúkbán nagy mennyiségben raktárra érkeztek. Minden vásárlási kötelezettség nélkül kéri, üzletének szíves megtekintését és felszólításra teljesen díjmentesen küldi X-es számú díszes árjegyzékét, mely bemutatja az étkező-, kávé-, teás-, mosdó-készletek, egyéb használati edények porcellán és angol kőedényben, üvegekészletek és dísz tárgyak dús választékát.

Bácskai asszonyok zsebmetsző bandája. Székesfehérvárról jelentik: A bicskei országos vasáron egész csomó ember panaszkodott el a csendőrségnek, hogy kifosztották, meglopták őket. Erélyes nyomozás után sikerült is lefűlelni a bandát és kiderült, hogy a zsebmetszéseket *hét bács megyei őrszállási asszony* követte el, akik — mint a vallatásnál kiderült — már régóta utazó zsebmetsző-szövetségbe tömörültek. A csendőrök letartóztatták valamennyit.

Ahol a község háza nem akarja a telefont. Bácskában általában baj van a törvényhatósági telefontal. Már esztendők óta tart a telefonbevezetés és sohasem lesz vége. Ott, ahol van telefon, maga a község a legelső előfizető, ami természetesen is, mert hiszen a községi adminisztráció munkáját lényegesen megkönnyíti, ha telefonon érintkezhet felekkel, más községekkel. Ada, Bácskának egyik legnagyobb községe az egyetlen, ahol a község házára nem akarják bevezetni a telefont, noha emiatt a község adminisztrációja sokat szenved. Az adaiak makacosságának oka állítólag a következő:

Bevezették volna már az adai község házára a telefont, azonban egyszer csak híre jött, hogy Biharmegyében az alispán egy reggel sorra telefonáltatta a községeket, ezzel a kérelemmel:

- Kérem telefonhoz a jegyző urat!
- A válaszok ezek voltak;
- Még nincs bent.
- Most ment ki.
- Vadászik.
- Elutazott.
- Hivatalos kiküldetésben van.

Szóval az egész vármegyében sehol sem lehetett a hivatalos időben hivatalában találni a jegyzőt.

Az adai jegyző ugyan pontos ember, a tisztviselők is jókor bent ülnek az íróasztal mellett, de gondolták, valami mégis közbejöhethet, ami miatt egyszer valaki elkészik. Mégis jobb, ha az alispán nem telefonál jókor reggel. És a község házára nem vezették be a telefont.

Tűz. Pénteken este 10 órakor kigyuladt Will Ede pékmesternek a kis szerb templom mellett lévő házában egy melléképület, a pékműhely és sütőház. A tűz nagy riadalmat okozott a környéken; de a tűzoltók hamarosan lokalizálták a veszedelmet, s így nagyobb baj nem történt. A tűz keletkezésének oka még kiderítve nincs. A kár, biztosítás révén, megtérül.

Sertés-zárlat Zomborban. Sajnos, a sertésvész járványszerűleg lépett föl városunk belterületén. Ennek következtében a főkapitány az alábbi sertés forgalmi korlátozásokat léptette életbe: 1. A fertőzött udvarban és ezzel közvetlen szomszédos udvarokban lévő sertések, tartózkodási helyeikről csupán levágás céljából és csakis szekéren szállíthatók el a zárlat tartama alatt. 2. A lezárt udvarokból szálas takarmány, szalma kiszállítása tilos. 3. Henteseknek állatkereskedőknek és herélőknek (miskárolók)

a sertésolakba (szállásokba) bemenni tilos. 4. Fertőzött udvarokba újabb sertéseket beszállítani a zárlat tartama alatt tilos. 5. A sertés-vásárok tartása, valamint 6. a sertéseknek közlegelőre való kihajtása betiltatnak. 7. A sertések megbetegedése és elhullása a főkapitányhoz azonnal bejelentendő, az elhullott sertésről szóló marhalevél beszolgáltatandó. 8. Sertésekre marhalevelek ki nem állíthatók. 9. Idegen községből származó sertések a városon át nem hajthatók, hanem oly útra terelelők, melyen a város elkerülhető. E rendelkezések megszegése, az 1888. évi VII. tc. 154. § a alapján 200 koronáig terjedhető pénzbírsággal büntetettik.

Justh Gyula Budapesten. Az országgyűlési 48-as és függetlenségi párt vezére, Justh Gyula v. b. t. t. a minap karlsbadi kúriája befejezése után a fővárosba érkezett. Párthívei nagy számmal fogadták az illusztris vezért, akit nem győztek eléggé faggatni, hogy vajjon minő kúrát használt. Minden vásárlási kötelezettség nélkül kéri, üzletének szíves megtekintését és felszólításra teljesen díjmentesen küldi X-es számú díszes árjegyzékét, mely bemutatja az étkező-, kávé-, teás-, mosdó-készletek, egyéb használati edények porcellán és angol kőedényben, üvegekészletek és dísz tárgyak dús választékát.

Új taneszköz. Id. Árpácssy János, adai tanító e hó 25.-én mutatta be érdekes előadás kapcsán a zombori tanítóknak „Szemléltető ABC és olvasatógép”-ét. Ez olvasatógép hét könyvből áll, melynek vastag kartonpapírosra rajzolt betűi tetszés szerint rakhatók egymás mellé. E praktikus taneszköz a fali olvasótáblákat és mozgatható betűket teljesen fölöslegessé teszi, azokat igen előnyösen pótolja, a tanító munkáját lényegesen megkönnyíti és az olvasás-tanítás eredményét biztosítja. Az eddig használatban levő ilyenmő tar. szközöket könnyű kezelés és siker tekintetében messze fölülmúlja; a magán- és mássalhangzók megkülönböztetését biztossá teszi és kizárja azt, hogy a tanulók a szavakat emlékezetből olvassák, anélkül, hogy a betűkkel és azok összekapcsolásával tisztában lennének. Az utasítással és a módszer indokolásával együtt 25 korona az ára e minden tekintetben kitűnő taneszköznek, mely a miniszter és a kath. tanügyi tanács által engedélyezve van. Megrendelhetők Árpácssynál. Az iskolafentartók és tanítók figyelmébe legmelegebben ajánljuk ezt az új taneszközt.

Zongora hangolás. Még néhány napig városunkban időzik Fink Leó, ismert kiváló budapesti zongora hangoló. Azon zongora tulajdonosok a kik zongorájukat hangoltatni óhajtják szíveskedjenek az Elefánt-szálló 2. számú szobájában jelentkezni.

HIRDETÉSEK.

ELADÓ HÁZTELKEK!

Zomborban, a Belvárosban,
Laz Ambrozovits-féle

üres telek, házhelyekre felosztva,

157 eladó! 10-1

Bővebbet: Buják József ügyvédnél.

Eladó zongora!

Egy jókarban levő zongora
Csendes-utca 4. szám alatt

154 eladó. 3-3

„Első Délmagyarországi Nádfonógyár”
SZOND (Bácsbodrog megye).

ELADÓ!

Mindennemü

NÁDFONAT

első áron eladó.

Eladó egy 100 öl hosszú, esetleg 4, 6, 8 és 10 öl hosszúságban is kapható,
keményfából
és bekátrányozott
= kukoricagóré. =
Mindennap megtekinthető.

Akinek van nádja eladó, mindenkor a lehető legmagasabb ár mellett megveszem. Akinek pedig szüksége van fedőnádra, jutányos áron kaphatja nálam.

MERKL JÁNOS,
a szondi vasútállomás mellett,
az Első Délmagyarországi Nádfonógyár tulajdonosa.

38-50-30

Mindenki

138-5-5 elolvassa azt, amit Ön a

Bácsmezei Egyetemes Naptár

hirdetési rovatában közread.

Kereskedők, iparosok, gyárosok, vállalatok, pénzüzetek és termelők saját érdeke, hogy a „Bácsmezei Egyetemes Naptár”-ban hirdessenek.

A Bácsmezei Egyetemes Naptárt közhasznú közleményei miatt Bácsmezeiben minden hivatal, egyház, tanintézet, pénzüzet, társaskör, egyesület, ügyvéd, orvos, földbirtokos, gyáros, kereskedő és iparos olvassa, miért is a hirdetés feltétlenül eredményre vezet.

Hirdetésekből képek (klisék) is alkalmazhatók!

Az előbb beérkezett hirdetések jobb helyet kapnak.

A hirdetések és erre vonatkozó közlemények legkésőbb **1912. évi szeptember hó 30.-áig küldendők be.**

Hirdetéseket felvesz: **SCHÖN ADOLF** könyv- és papírkereskedése
Alapítattott 1852-ben. **Zombor.** Alapítattott 1852-ben.

Tisztelt Háziasszony!

Vegyen kizárólag két elefánt védjegyű

„DIADAL”

pörkölt kávé

amely a világ legjobb kávékeveréke

erejét, ízét, illatát állandóan megtartja.

Csak zárt csomagokban

valódi.

Kapható minden fűszerüzletben. Óvakodjunk utáztatoktól. Minden két kilóhoz egy ingyen kávésbögre.

1/4 kiló Diadal pörkölt kávé	1 kor. 25 fillér.
1/4 kiló Salon Diadal pörkölt kávé	1 kor. 35 fillér.
1/4 kiló Elite Diadal pörkölt kávé	1 kor. 50 fillér.

126-18-15

Közkedvelté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE

kristálytisza forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben. Zombori képviselő: **ARNOVLYEVICS DUSÁN** kereskedelmi ügynökségénél. 90-104-37 Zombori főraktár: **Makarits István** fűszerkereskedésében.

„UNIO” jéggyár ZOMBOR, Zöldkert-utca.
Telefonszám: 112.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a Zöldkert-utcában fennálló

mű-jéggyárunkat

üzembe helyeztük és a műjeget a gyárban métermázsánként 2 koronáért számítjuk.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtunk Zombor, 1912. évi május hó

teljes tisztelettel

AZ „UNIO” JÉGGYÁR.